

2012
B.A./B.Sc. (General) First Semester
Sociology
Paper: Fundamentals of Sociology
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following:-

- a) August Comte
- b) Anthropology
- c) Objectivity
- d) Reference group
- e) In group and out group
- f) Voluntary group
- g) Cultural pluralism
- h) Ethnocentrism
- i) Cultural lag
- j) Role of media in Socialization.
- k) Cooley's views on socialization.
- l) Role of religion in social control.

(9×2)

UNIT - I

II. Define sociology. Explain the nature of Sociology as a discipline. (18)

III. Explain in detail the relationship between Sociology and Psychology. (18)

UNIT - II

IV. Define society. Discuss the relationship between individual and human society. (18)

V. What do you understand by Social Groups? Distinguish between Primary and Secondary groups. (18)

UNIT - III

VI. What is Culture? Discuss various dimensions of culture in detail. (18)

VII. Discuss the processes of Acculturation and Assimilation. (18)

UNIT - IV

VIII. What is socialization? Discuss the views of Mead regarding socialization. (18)

IX. Discuss the role of formal agencies in promoting effective social control in the modern societies. Illustrate. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇ। ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ
 ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

*_**_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਜਿਏ:-

- (ਕ) ਅਗਸਤ ਕਾਂਸ਼ੇ
- (ਖ) ਨ੍ਰਵਿਜ਼ਾਨ
- (ਗ) ਵਸਤੁਨਿਸ਼ਠਤਾ
- (ਘ) ਸੰਦਰਭ ਸਮੂਹ
- (ਡ) ਅਨੁ-ਸਮੂਹ ਔਰ ਬਾਹ-ਸਮੂਹ ਮੇਂ
- (ਚ) ਸਵੈਚਿੰਤਕ ਸਮੂਹ
- (ਛ) ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਬਹੁਲਵਾਦ
- (ਜ) ਜਾਤੀਯਤਾਵਾਦ
- (ਝ) ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅੰਤਰਾਲ
- (ਞ) ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਮੇਂ ਸੀਡਿਆ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ।
- (ਟ) ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਪਰ ਕੂਲੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰ।
- (ਠ) ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਨ ਮੇਂ ਧਰਮ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ।

ਭਾਗ-1

- 2. ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਿਏ। ਏਕ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- 3. ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਔਰ ਸਨੋਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇ ਮਧ੍ਯ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-2

- 4. ਸਮਾਜ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਿਏ। ਵ੍ਯਕਤਿਗਤ ਔਰ ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ ਕੇ ਮਧ੍ਯ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- 5. ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਸੇ ਆਪ ਕ੍ਯਾ ਸਮਝਦੇ ਹੈ? ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਔਰ ਮਾਧ੍ਯਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-3

- 6. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕ੍ਯਾ ਹੈ? ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਵਿਭਿਨ ਆਧਾਮਾਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- 7. ਸੰਵਰਨ ਔਰ ਆਤਮਸ਼ਾਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਯਾਓਂ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-4

- 8. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਕ੍ਯਾ ਹੈ? ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਸੀਡ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜਿਏ।
- 9. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜਾਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕੋ ਬਢਾਕਾ ਦੇਨੇ ਮੇਂ ਆਪਚਾਰਿਕ ਏਜੇਂਸਿਯਾਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜਿਏ ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਰਣ ਕੀਜਿਏ।

*_**_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

*_**_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਅਗਸਤ ਕਾਮੇ
- (ਅ) ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨ
- (ੲ) ਵਸਤੁਨਿਸ਼ਠਤਾ
- (ਸ) ਹਵਾਲਾ ਸਮੂਹ
- (ਹ) ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
- (ਕ) ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸਮੂਹ
- (ਖ) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬਹੁਲਵਾਦ
- (ਗ) ਨਸਲੀ ਕੇਂਦਰਵਾਦ
- (ਘ) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਤਾਈ
- (ਙ) ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।
- (ਚ) ਸਮਾਜੀਕਰਨ 'ਤੇ ਕੂਲੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ।
- (ਛ) ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।

ਭਾਗ-1

- 2. ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ। ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3. ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

- 4. ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 5. ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

- 6. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 7. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਈਕਰਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

- 8. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮੀਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 9. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਆਰੇਖ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

*_**_